

Ad cognitionem Aradidarum palaeartearum

scripsit O. M. Reuter, helsingforsiensis.

I. Genus Aradus Fabr.

A. Sectio Aradi betulae.

Species antennis quam femoribus multo gracilioribus, articulo secundo cylindrico, solum ipso apice paullo crassiore, capiti saltem aequae vel fere aequae longo, hic illic granulis acutiusculis pallidis vel albidis instructo, femoribus tibiisque hic illic granulis albidis adspersis, lobis lateralibus antenniferis capitis margine externo dente vel denticulo armatis, dente capitis anteoculari valido, dente temporali plerumque acuto, retrorsum fortius prominente, pronoto lateribus fortius dentatis, hemielytris margine dilatato corii crenulato, colore fusco, dense griseo-, vel testaceo-, vel ferrugineo-variegato, lateribus dilatatis pronoti pallidis, articuloque tertio antennarum plerumque versus apicem ochraceo vel albedo.

Conspectus specierum mihi cognitarum:

1. (6.) Antennae articulis duobus ultimis longitudine aequalibus vel tertio quarto longiore. Rostrum medium mesosterni haud vel vix attingens. Femina abdomine ovato, segmento sexto ventrali linea media margine apicali numquam distincte longiore, saepe leviter subtransverso, lobis lateralibus apicem segmenti primi genitalis attingentibus.

2. (3.) Pronotum lateribus obtusangulariter rotundato-ampliat. Antennae articulo tertio quarto paullo longiore, secundo capiti longitudine aequali. Caput dente externo loborum antenniferorum pallido. Femina segmento quinto ventrali apice medio truncato, sexto medio hoc nonnihil brevior, levissime transverso, lateribus subparallelo, margine apicali late leviter rotundato vel fere recte truncato, segmento primo genitali

medio sexto ventrali duplo brevior, apice medio emarginato, linea media quam lateribus (lobi medii) fere $\frac{1}{3}$ brevior, segmento secundo genitali primo saltem $\frac{2}{3}$ brevior; lobis lateralibus segmenti primi genitalis interne distantibus, versus apicem angustatis et externe in tertia basali in dentem obtusum prominentibus, dein late sinuatis. Long. ♂ 7, ♀ 8 mm. Derbent, D. Jakovleff. *caucasicus* Kolen.

3. (2.) Pronotum lateribus sub angulo recto fortiter rotundato-ampliat. Antennae articulo tertio quarto longitudine aequali vel hoc fere perparum brevior, secundo capite fere nonnihil brevior. Femina abdomine quam in praecedente lateribus fortius rotundato-ampliato.

4. (5.) Pronotum dentibus lateralibus validissimis. Caput dente marginali loborum antenniferorum pallido. Antennae articulo tertio quarto longitudine aequali. Femina segmento quinto genitali apice medio truncato, sexto quinto longitudine aequali, latitudini aequalo, lateribus versus basin subdivergentibus, margine apicali utrinque a medio versus latera leviter oblique truncato, integro, segmento primo genitali sexto ventrali $\frac{4}{7}$ brevior, apice late sub-truncato, linea media marginibus lateralibus (lobi medii) fere $\frac{1}{3}$ brevior, his marginibus haud hyalino-limbatis, segmento secundo genitali primo $\frac{1}{3}$ brevior; lobis lateralibus segmenti primi genitalis versus apicem angustatis, interne distantibus, externe in tertia basali in dentem obtusum prominentibus. Color omnino *A. caucasicus*. Long. ♀ $9\frac{1}{2}$ mm. Aetolia, D. Dr. Krueper. *Krueperi* n. sp.

5. (4.) Pronotum dentibus lateralibus brevioribus minus validis. Caput dente marginali loborum antenniferorum nigro. Antennae articulo tertio quarto fere perparum brevior. Femina segmento quinto ventrali apice medio truncato, sexto quinto distincte brevior, distincte transverso, margine apicali recte truncato, integro, dimidio margine apicali linea media distincte minus quam duplo brevior, lateribus lobis medii versus basin leviter divergentibus; segmento primo genitali sexto ventrali $\frac{4}{7}$ brevior, linea media marginibus lateralibus (lobi medii) vix $\frac{1}{4}$ brevior, his marginibus anguste hyalinis; segmento secundo genitali primo $\frac{1}{3}$ brevior; lobis lateralibus segmenti primi genitalis versus apicem angustatis, externe in tertia basali in angulum obtusum prominentibus, interne a basi divaricatis. Color quam in praecedentibus multo magis

nigricans. Long. ♂ 7, ♀ 9 mm. Sibiria, Jeniseisk, D. J. Sahlberg.
hieroglyphicus J. Sahlb.

6. (1.) Antennae articulo quarto tertio distincte longiore. Rostrum medium mesosterni semper attingens vel nonnihil superans, raro fere apicem metasterni attingens.*) Caput lobo medio versus apicem tumidiusculo, dente anteoculari maximo, fere spinaeformi. Pronotum lateribus obtusangulariter rotundatis, sat fortiter dentatis. Femina segmento sexto ventrali lateribus parallelo, quinto haud brevior, sed plerumque paullo longiore, linea media margine apicali numquam brevior, saepe longiore, lobis lateralibus apice medium segmenti primi genitalis haud superantibus, segmento primo genitali lateribus (lobi medii) hyalino-limbatis.

7. (8.) Rostrum articulo secundo marginem apicalem prosterni superante. Antennae articulo tertio albo, basi anguste nigro, secundo maris longo. Caput maris articulo secundo antennarum saltem $\frac{1}{4}$ brevius, feminae huic articulo longitudine subaequali. Femina abdomine sub-ovato, lateribus versus apicem vix sinuatis, angulis apicalibus segmentorum omnibus distincte prominulis, margine laterali segmenti sexti sub-recto, segmento quinto ventrali apice truncato, sexto hoc longiore, margine apicali integro versus latera sensim levissime rotundato, dimidio margine apicali linea media duplo vel magis quam duplo brevior, segmento primo genitali sexto ventrali $\frac{3}{5}$ brevior, secundo genitali primo duplo — $\frac{1}{3}$ brevior, lobis lateralibus segmenti primi genitalis margine exteriori aequaliter rotundatis, interne totis distantibus. Color et signaturae omnino *A. caucasici*, solum paullo obscurior. Sequenti affinis, differt articulo maris secundo antennarum longissimo structuraque abdominis feminae diversa. Long. ♂ 9, ♀ 8—10 mm. Morea, Cumani, D. Brenske, 1 ♂, 6 ♀ ♀. *Brenskei* n. sp.

8. (7.) Rostrum articulo secundo marginem apicalem prosterni haud superante, articulo tertio longitudine variabili. Caput maris et feminae articulo secundo antennarum fere nonnihil longius vel huic aequae longum, ne minime quidem brevius. Antennae articulo tertio nigro vel apicem versus

*) Rostrum longitudine variabile, nunc medium mesosterni vix superans, nunc apicem mesosterni, nunc apicem metasterni (femina unica *A. Brenskei*) attingens. Specimen monstrosum *A. betulae* rostro coxas anticas haud superante vidi.

magis minusve late ochraceo. Femina abdomine lateribus versus apicem distincte sub-sinuato-angustato, angulis apicalibus segmentorum brevissime et obsoletissime prominulis, rotundatis, apice abdominis saepe nonnihil assurgente, margine laterali segmenti sexti late sinuato, segmento quinto ventrali apice truncato, sexto medio quinto aequae longo vel nonnihil longiore, apice truncato vel raro versus latera omnium levisime rotundato, toto integro, margine dimidio apicali linea media plerumque distincte magis quam duplo brevior, segmento primo genitali sexto ventrali fere $\frac{2}{3}$ — paullo magis quam $\frac{2}{3}$ brevior, secundo primo fere aequae longo vel hoc $\frac{1}{4}$ brevior, lobis lateralibus segmenti primi genitalis angustis, margine exteriori distincte sinuatis, versus apicem angustatis, interne late distantibus. Long. ♂ 8—8 $\frac{1}{2}$, ♀ 9 $\frac{1}{2}$ —10 mm.

betulae Linn.

α) Color nigricans, griseo- vel grisescenti-flavo-variegatus. Europa.

β) Color ferrugineus, fusco-variegatus. Antennae articulo tertio albido, basi sat anguste nigricante. Aetolia. Amuria. Var. *simulans* m.

B. Sectio Aradi lugubris.

Species articulo secundo antennarum nigrarum versus basin sat fortiter gracilimente, tertio nigro vel apice anguste albido, semper secundo multo brevior, capite dente temporali destituto, sed vertice lineis duabus postice angulatim convergentibus laevibus plerumque pallidis instructo, lateribus pronoti subtiliter crenulatis vel sub-integris.

1. (16.) Corium margine laterali ad basin magis minusve dilatatum.

2. (7.) Hemielytra nigra vel nigro-fusca, unicolora. Rostrum medium coxarum anticarum attingens. Femina segmento sexto ventrali quinto sat multo longiore, latitudine longiore.

3. (6.) Antennae articulo tertio secundo tantum paullulum magis quam $\frac{1}{4}$ brevior. Pronotum valde transversum lateribus etiam basin versus rotundato-angustatis. Caput pone oculos longius constrictum et margine utrinque sinuatum, lobis antenniferis diametro oculi longitudinali sat multo longioribus muticis. Costulae transversae hemielytrorum nigrae. Abdomen solum apicibus segmentorum testaceis. Femina segmento

primo genitali sexto ventrali circiter duplo brevior et secundo genitali duplo longior, angulis lateralibus apicalibus (lobi medii) obtusis, margine apicali recto ipso medio emarginato.

4. (5.) Scutellum apice acuminatum. Caput dente anteculari majore, acuto. Femina segmento sexto ventrali margine apicali medio sub-truncato, versus latera fortius obliquato, lobis lateralibus segmenti primi genitalis interne solum apice distantibus. Long. ♀ $5\frac{3}{4}$ mm. Svecia media. (An a sequente re vera distinctus?). *moestus* Reut.

5. (4.) Scutellum apice anguste rotundatum. Caput dente anteculari mediocri. Femina segmento sexto ventrali margine apicali ipso medio sub-emarginato, versus latera utrinque late nonnihil oblique leviter sinuato, lobis lateralibus segmenti primi genitalis interne totis distantibus. Long. ♀ 7 mm. Europa. *aterrimus* Fieb.

6. (3.) Antennae articulo tertio secundo $\frac{3}{7}$ brevior. Pronotum quam in praecedentibus multo angustius, lateribus parum ampliatis, versus apicem obsoletissime sinuatis, versus basin sub-parallelis solum ad angulos posticos subito fortius curvatis. Caput pone oculos minus exsertos brevius constrictum, lobis antenniferis diametro longitudinali oculi tantum paullulum longioribus, margine externo denticulo armatis. Costulae transversae hemielytrorum ad partem obsolete testaceae. Abdomen marginibus segmentorum dorsalium testaceis. Femina segmento sexto ventrali margine apicali medio late et fortius obtuse angulariter emarginato, versus latera sub angulo obtuso fortius obliquato, segmentis genitalibus conjunctim sexto ventrali fere duplo brevioribus, primo margine apicali — formiter sinuato, angulis nonnihil productis, marginibus lateralibus quam linea media fere duplo longioribus, segmento secundo primo medio solum parum brevior, lobis lateralibus segmenti primi genitalis interne totis distantibus. Long. ♀ $5\frac{4}{5}$ mm. Lapponia, Muonioniska, D. J. Sahlberg. *angusticollis* Reut.

7. (2.) Hemielytra loco dilatato corii macula pallidior vel sordide albida notata, interdum ad magnam partem sordide albida, nigro-variegata.

8. (9.) Rostrum marginem apicalem prosterni haud superans. Caput cum oculis longitudini aequale latum. Antennae articulo tertio secundo duplo brevior, quarto tertio circiter $\frac{1}{4}$ brevior. Pronotum lateribus sat fortiter rotun-

dato-ampliatitis, carinis intermediis versus apicem convergentibus. Femina segmento sexto ventrali quinto circiter $\frac{2}{5}$ longiore, margine apicali ut in praecedente instructo, primo genitali sexto ventrali circiter $\frac{3}{5}$ brevior, margine apicali late trisinuato, secundo primo $\frac{1}{3}$ brevior, lobis lateralibus segmenti primi interne nonnihil distantibus. Long. $5\frac{1}{2}$ mm. Fennia (?). *simillimus* Reut.

9. (8.) Rostrum marginem apicalem prosterni superans.

10. (11.) Antennae articulo secundo duobus ultimis simul sumtis longiore, capiti longitudine subaequali, versus basin saepe ferrugineo, quarto tertio angustiore et circiter $\frac{1}{3}$ brevior. Rostrum coxas anticas paullo superans vel medium mesosterni subattingens. Femina segmento sexto ventrali quinto magis quam $\frac{1}{3}$ et primo genitali duplo longiore, margine apicali subrecto medio magis minusve emarginato, segmento primo genitali margine apicali medio emarginato, lobis lateralibus interne late distantibus, externe rotundatis vel sub-angulatis, segmento secundo genitali primo circiter duplo brevior. Long. ♂ $6\frac{1}{2}$, ♀ $7\frac{3}{4}$ —8 mm. Svecia, Upland; Fennia; Rossia (Kasan); Sibiria; Styria superior (Aflenz, Mus. Vienn.); Italia, D. Reiber. *crenaticollis* Sahlb. (nec Fieb.).

11. (10.) Antennae articulo secundo duobus ultimis simul sumtis longitudine aequali, capite brevior, tertio et quarto fere aequae longis et crassis. Femina segmento sexto ventrali quinto longitudine sub-aequali, transversa, margine apicali recto, ipso medio tenuissime emarginato, primo genitali magno, sexto ventrali ad summum vix $\frac{1}{3}$ brevior et secundo genitali saltem duplo longiore, apice medio emarginato.

12. (15.) Fusco-nigri pronoti carinis versus basin marginibusque circa angulos posticos, marginibus segmentorum abdominis dorsalium angulisque apicalibus segmentorum ventralium, margine interiore loborum lateralium segmenti primi genitalis, coxis, trochanteribus, apice femorum, tibiis tarsisque testaceis. Caput lobo medio articulo antennarum secundo brevi parum vel paullulum brevior. Pronotum lateribus rotundato-ampliatitis, antice sinuatis, carinis intermediis versus apicem convergentibus.

13. (14.) Antennae articulo secundo versus basin sensim gracilimente, ad ipsam basin vix fortius constricto, saepe basin versus ferrugineo. Hemelytra nigricantia, clavo medio macu-

laque corii pone basin albidis, corio interne striis transversalibus albidis. Femina segmento primo genitali sexto ventrali $\frac{1}{4}$ brevior, secundo primo fere $\frac{3}{5}$ brevior, lobis lateralibus segmenti primi interne totis sat late distantibus. Long. ♀ $5\frac{1}{2}$ — $5\frac{4}{5}$ mm. Svecia inferior. *bimaculatus* Reut.

14. (13.) Antennae articulo secundo versus basin quam in praecedente graciliore, basi fortius constricto et apicem versus praecipue a medio incrassato, ipsa basi capitulato-incrassata. Hemelytra sordide flavicanti-albida, clavo, basi corii hujusque apice nigris, venis costatis omnibus ferrugineis, disco inter venas fusciscenti-conspurcato. Femina segmento primo genitali sexto ventrali vix $\frac{1}{3}$ brevior, secundo primo duplo brevior, lobis lateralibus primi interne basi contiguis, a medio levius divergentibus. Long. ♀ $5\frac{1}{3}$ mm. Austria inferior (Schneeberg, Mus. Vienn.), Hungaria. *sordidus* Horv.

15. (12.) Niger. Caput lobo medio articulo secundo antennarum saltem $\frac{1}{5}$ brevior. Rostrum medium mesosterni nonnihil superans. Antennae articulo secundo versus basin subsensim gracilimente, basi haud capitulato-incrassato. Pronotum lateribus fortius rotundato-ampliatum, antice sinuatis, carinis omnibus sub-parallelis. Hemelytra sordide griseo-albicantia, costis, basi areaeque marginali infra maculam humeralem nigris. Abdomen marginibus segmentorum dorsalium, stria transversali percurrente lorum lateralium segmenti primi genitalis angulisque apicalibus segmentorum ventralium connexi (his obsoletissime) pallidioribus. Pedes toti nigri. Femina segmento primo genitali sexto ventrali vix $\frac{1}{4}$ brevior, secundo primo circiter $\frac{3}{5}$ brevior, lobis lateralibus primi etiam margine nigris interne sub-contiguis. Long. ♀ $5\frac{1}{4}$ mm. Germania (Breslau), D. Hahn. *Hahnii* n. sp.

16. (1.) Corium margine laterali recto haud ampliato. Antennae articulo tertio quarto longior.

17. (18.) Antennae totae nigrae vel fusco-nigrae; sat graciles, articulo secundo versus basin sensim gracilimente, tertio secundo circiter $\frac{3}{7}$ brevior. Rostrum coxas anticas attingens. Pronotum costis intermediis mox ante medium fortiter convergentibus. Hemelytra costulis transversalibus pallidis. Long. ♂ $5\frac{1}{4}$ mm. Fennia (Yläne). *laeviusculus* Reut.

18. (17.) Antennae ipso apice articuli tertii, interdum etiam secundi albedo; sat robustae, articulo secundo paullo

136 O. M. Reuter: Ad cognitionem Aradidarum palaeartearum.

supra basin fortius constricto. Rostrum fere medium mesosterni attingens. Pronotum costis fere parallelis. Hemielytra costulis transversalibus nigris vel fuscis, concoloribus. Long. $5\frac{1}{4}$ —6 mm. Europa, Sibiria, Turkestan. *lugubris* Fall.

C. Synonymica.

Aradus corticalis Linn.

Cimex corticalis Linn., Syst. Nat. X, 422, 13 (1758).

Cimex depressus Betulae De Geer, Mém. III, 305, 36, T. XV, ff. 16—19 (1773), sec. specimen typica in Museo Holmiensi asservata.

Aradus corticalis Fieb., Eur. Hem. 112, 9 (1861).

Aradus varius Fabr.

Acanthia varia Fabr., Suppl. Ent. Syst. 526, 26—7 (1798).

Aradus pictus Bärenspr., Berl. Ent. Zeit. 1859, pag. 388, t. 6, f. 12, sec. specimen typicum in Museo Berolinensi asservatum.

Aradus varius Fieb., Eur. Hem. 114, 18 (1861).

II. Species novae generis *Mezira* A. et S.

1. *Mezira brevicornis* n. sp.

Sub-parallela, obscure castanea, glabra, dense granulosa, capite latitudine basali fere dimidio longiore, parte pone basin antennarum sub-quadrato, lobis lateralibus antenniferis sat brevibus, ultra latera oculorum haud prominentibus, sulcis verticis sat angustis leviter divergentibus, crista ad orbitam anteriorem oculorum humili; oculis minutis; antennis articulo primo apicem capitis haud attingente, secundo primo nonnihil longiore, tertio secundo longitudine aequali, sed basi longius pedunculato, quarto tertio paullo brevior; pronoto lateribus mox pone medium obtuse rotundatis margine subintegris, basi latissime sinuata; scutello aequalateraliter triangulari, pronoto vix longiore, angulis basalibus haud callosis, disco carina destituto; corio et clavo coriaceis, obscure castaneis, illo scutellum solum tertia apicali parte superante; membrana fusca, angulis basalibus albidis, sutura membranae interne sinuata; abdomine pedibusque obscure castaneis, solum ipsis marginibus segmentorum, tibiis et tarsis paullo dilutioribus. Long. ♀ $7\frac{1}{2}$ mm.

Patria: Vladivostok.

2. *Mezira oviventris* n. sp.

Obovalis, glabra, dense granulosa, obscure fusco-castanea, capite latitudine basali paullo magis quam $\frac{1}{4}$ longiore, parte pone bases antennarum leviter transversa, lobis lateralibus antenniferis sat brevibus, leviter divergentibus, lobis temporalibus brevibus, ultra latera oculorum vix prominentibus; sulcis verticis vix vel parum divergentibus, crista ad orbitam anteriorem oculorum debili; antennis articulo primo apicem capitis attingente, secundo primo paullo longiore et tertio saltem $\frac{1}{4}$ brevior, quarto tertio $\frac{3}{7}$ — $\frac{4}{9}$ brevior, apice flavicante; pronoto lateribus mox pone medium obtuse rotundatis, margine subintegris, basi latissime sinuata; scutello levissime transverso-triangulari, pronoto longitudine aequali, disco medio carina obtusa longitudinali instructo; hemielytris sordide testaceis, suturis, costis, granulis anguloque apicali interiore late fuscis; corio fere tertia apicali parte apicem scutelli superante; membrana fumata, vitta obliqua juxta suturam undulata maculaque discoidali albidis, hac saepe deficiente, sutura membranae interne sinuata; abdomine obovali, connexivo guttulis lineaque longitudinali elevata ferrugineis, marginibus apicalibus segmentorum pallide flaventibus; pedibus castaneis. Long. ♂ 6, ♀ $6\frac{3}{4}$ —7 mm.

Patria: Vladivostok.

Bemerkung zu den „Berichtigungen“ etc. Fr. A. Wachtl's in Heft III (pag. 85—87) der Wiener Entom. Ztg. III. Jahrg. 1884.

Von Prof. Dr. C. W. v. Dalla Torre.

Den schweren Vorwürfen gegenüber, welche Herr F. A. Wachtl meinem, die Cynipiden betreffenden Referate im „Zoologischen Jahresberichte für 1882“ macht, kann ich zu meiner Entschuldigung zunächst nichts anderes entgegen, als dass die Unrichtigkeiten, welche ich daselbst geboten habe, lediglich auf einem der äusseren Form der Mayr'schen Arbeit entsprungenen Missverständnisse beruhen, zu welchem ich dadurch geführt wurde, dass Prof. Mayr mitten in der Bestimmungstabelle von Andricus, nämlich unter n. 23 (pag. 21) eine Reihe von Arten aufführt mit der Bemerkung am Fusse der Seite: „Ich bin nicht im Stande, die hieher gehörenden, stark variirenden Formen sicher zu unterscheiden; auch Dr.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Wiener Entomologische Zeitung](#)

Jahr/Year: 1884

Band/Volume: [3](#)

Autor(en)/Author(s): Reuter Odo Morannal

Artikel/Article: [Ad cognitionem Aradidarum palaeartictarum. 129-137](#)